

razvade odvadi. Na popisani način z jajčno kluvačo ravnati, se pa le izplača, ako je kokoš posebno dragega plemena, in jo človek še ne zakolje rad. Sicer pa bolje kaže taki grešnici brž zaviti vrat.

Zimska salata kako se prireja.

M. Le takrat morejo zanesljivo pričakovati, da se bode zimska salata dobro obnesla, ako se za pravega časa v prosto zemljo poseje. Posejati se pa more od avgusta do septembra. Treba je pa, da se to v večkratnih obrokih zgodi, da potem lepe sajenice vzrastejo. Kajti pri zasajanju se mlade sajenice, najboljši čas je mesec oktober, ter ne smejo više biti razvite, ko do tretjega ali do četrtega lista. Starejše in premočno razvite sajenice po vsajeni ne poženejo več dosti in krepkih sesavnih koreninic in zato po zimi lahko pozebejo. Najboljše se da zimska salata zasaditi v brazdice, ktere so se bile v močno povrtno gredo z motiko potegnile od jutrove do večerne strani. Tako dobijo sajenice neko zavetje proti mrzlim vetrom. Rastlinice naj so 25—30 centimetrov narazen posajene. Pozneje, ko mraz pritane, se morajo rahlo s smrekovim ali jelovim vejevjem odeti. Taka odeja zabrani tudi škodljivo moč svetlih solnčnih žarkov na zmrznjene liste salatne o lepih solnčnih zimskih dnevih. Brž ko se spomladi ni več hujših mrazov bati, se vejevje v kraj spravi, greda po potrebi jedenkrat ali tudi večkrat okoplje in glavice bodo konec maja ali začetek junija za porabo godne. Rujava holandoška zimska salata je poprek boljša ko žolta sorta, ker zimo bolj zanesljivo prenaša in pretrpi.

Vinska letina je letos večjidel, ako pogledamo na množino, le srednja, po nekod pa celó slaba, posebno na Štajerskem, južnem Tirolskem, Nemškem in Francoskem. Gledè na dobroto je avstrijsko novo vino dobro, tu pa tam izvrstno. Na Francoskem in Nemškem so pa tudi tukaj na slabem. Vino utegne tedaj vsakako kupcev in boljše cene pridobiti.

Bučelska kuga je se prikazala na Italijanskem in neusmiljeno ugonoblja uboge stvarice. Najboljši pomoček je salicilna kislina, ki se v apotekah ali večjih špecerijskih štacunah dobi.

Dopisi.

Iz Dolenjskega. (Potovalni poduk o vinoreji). Lepa naša dolenjska stran bi lahko bila bivališče mnogo srečnejšega ljudstva, nego je v resnici. Rodovitno našo zemljo z ugodnim podnebjem bi toda obdelovati moral narod razumnejši, narod marljivši in varčnejši. Da se pa celo ljudstvo poprimej razumnejšega kmetovanja, zato je treba, da ga kdo podučuje. Utegne mi se pa odvrniti: vsaj imate dosta učiteljev, duhovnikov. Istina, imamo jih, čeravno ne odveč, ali tem je v to vsa-

kemu poedinemu poseben delokrog odmerjen, in nobenemu ni naravnost rečeno, kaj še zaukazano: podučuj nevednega kmeta o umnem kmetovanji, o umni živinoreji, ali pa pri nas o umni vino- in sadjereji, kar bi tako silno zboljševanja potrebovalo. O, kako neizmerno bi nam koristilo, ako bi leto za letom k nam zahajal potovalni učitelj kmetijstva! Kar se je te dni še le prvokrat zgodilo, to naj bi se pač vsako leto ponavljevalo! Vsled posredovanja kmetijske družbe kranjske in deželne odbora je sl. kmetijsko ministerstvo nauredè dovolilo, da je skozi 20 dni po Dolenjskem potoval veččak v vinoreji, g. Rih. Dolenc, ravnatelj deželne vinorejske šole na Slapu. Potoval je v Radeče, Krško, Kostanjevice, Novomesto, Crnomelj, Metliko in Trebnje, ter na vseh teh krajih zbrani množici kmetskega ljudstva razlagal in lepem slovenskem jeziku o vinoreji in kletarstvu. V Radečah in v Krškem je poudarjal posebno to-le: Po tukajšnjih vinogradih se trte pregosto sadè. Sadé naj se pa v vrste, ktere naj bodo 1 meter narazen, posamezni trsi pa 60 cm. Vrste naj bodo proti južni strani sveta obrnene. Za nasaditev pa je te le trse priporočal: kraljevino, ortlieber, rulanec, sipo (šipon?) za bela vina; za črna vina pa: portugalko, burgundec, frankinjo, volovno. Odsvetoval je pomnoženje trt z grobanjem, ampak priporočal oživljene kluče (živice), ktere se izgojujejo po trtnih šolah, in te je posebno živo vsakteremu vinogradniku priporočal. Prekopati (rigolati) je vinograd priporočal en meter globoko, a potem pa je sadenje živice samo s nekakim svedrom nasvetoval. Obrezovanje trt je prav nizko nasvetoval, a ne, da se pusti trta tako visoko rasti, da skoro nebo doseže. Koliko dražega kolja potrebuje še Dolenjec za svoje vinograde, kajti količi, h katerim naš vinogradnik trte privezuje, so tako veliki, kakor žrt na senezem vozu. Za dobiček pa ima kisló vino. Močno je nasvetoval g. govornik tudi gnojenje z mešanim gnojem, s kompostom. Isto tako je bil njegov govor o kletarstvu zeló podučljiv in zanimiv, a meni ni danes na tem, da bi vse te dobre nasvete tukaj ponavljal, ker nisem tudi temu kos ne. Izražam samo še enkrat to željo, da bi se takovi učitelji kmetijstva, kakor je g. Dolenc, le prav pogostoma k nam pošiljali. Privoščil pa bi tudi štajerskemu slovenskemu kmetu, da bi ga učitelji vinorejske šole v Mariboru tudi v lepem domačem jeziku podučevali. Sicer pa ne vem, ali je zdaj koji takov potovalni učitelj kmetijstva na ondotnej šoli.

Iz Dobrne. Cel koš volitev imeli smo letos. Meseca februarja bilo je, kakor to terja postava, troje udov izsrečkano iz krajnošolskega odbora; izmed teh je eden zopet voljen, dva sta nova. Načelnik totemu odboru je gosp. pl. Leyritz, namestnik njegov vlč. g. Gajšek; odborniki so Agrež, Karba, M. Kok, Orozelj, dr. Paltauf, Timpran. Sred leta smo četvero narodnih korenjakov poslali

v Celje izbirat poslanca za državni zbor; imenitno opravilo je Dobrna izročila vč. g. Gajšek, Blažišu, Kramarju in Rožarju. Oktobra sestavljali smo nov občinski odbor, v katerem (izvzemši četvorico) sedijo vsi prejšnji udje: Blažiš, Rožnik, Brauner, Gajšek, Gradišnik, Jamnišek, Karba, J. Kok, M. Kok, Kranjec, pl. Leyritz, Okrožnik, Orozelj, dr. Paltauf, Pintar, Rančigaj, Rožar, Tratnik. Mimogred bodi omenjeno, da med imenovanimi ima „Sl. Gosp.“ svojih sedem naročnikov. Rečeni odborniki so v seji dne 1. novembra kot srenjskega predstojnika izvolili pl. Leyritza, to pa soglasno (izvzemši njegov glas). Toti gospod županuje nepretgoma že 9 let. Da mu je letos znovič izročena ova čast, je znamenje, da si je z dosedanjim nepristranskim ravnanjem pridobil popolno zaupanje; svoje dolžnosti opravlja vestno, razven tega je pravičen glede narodnosti, pa tudi v cerkvenem obziru daja občanom lep vzgled. Za prvega svetovalca in namestnika mu je izbran (soglasno) v občinskih zadevah izurjeni in izkušeni M. Kok. Ostalo je toraj v občie vse pri starem. Dotično prisego je obnovljeni predstojnik z odborom opravil v sredo 12. nov. Z omenjenimi volitvami smemo biti zadovoljni. Dne 15. vršila se je še volitev okrajnega zastopa. Ta dan je za nas posebne važnosti le toliko, ker so v odbor spravili tudi Dobručana (gosp. Orozelj). Kako se svet zanima za to naredbo, vidi se dovolj jasno že iz tega, ker za njo ni bilo nikakoršnega gibanja. Ta okoliščina bila je vzrok, da so poverjeniki posameznih občin glasovali za svoje domače znance. Odločenih kandidatov ni bilo; še le z ožjimi volitvami so trčili zlati čas, dokler se je posrečilo doseči primerno število glasov za jedno osebo. — Ogle dati si nekoliko moramo še drevo, ki zlasti ob zimskem času lepo zeleni, prijazno cveti in okusen sad rodi, — drevo kršč. ljubezni do bližnika. Med posebne dobrotnike namreč, ki jih imamo, spada v prvej vrsti roka vč. gosp. duh. svetovalca in župnika; to spričuje poslopje, ki so ga za siromake na lastne stroške postavili pri Gorici; njihova radodarnost priskrbljuje to oblačilo to živež ali kupuje knjige vbogim šolcem; cela vrsta takih in drugih revežev si v njihovej kuhinji tiši neznosljivi glad. Dalje je vdova viteza Heyder napravila oblačila za 24 vbožnih šolarjev, za 12 fantov in 12 deklic, toda s posebnim ozrom na razmere posameznih otrok se je število obdarjencev zdatno razširilo; njena hči, gospica Leopoldina, pa je dala 25 fl. (vlani 10 fl.) za nakupovanje kruha lačnim učencem. Za podobni blagi namen je med ostalimi darovi izročila 15 fl. tudi gospa pl. Leyritzeva. Vsmiljenim darovalcem povrni bogata desnica božja!

Iz Celja. (Pädagogische Zeitschrift — Cillier-Zeitung). Skoro vsi na Štajerskem v nemščini pisani časniki so polni germanske jeze na Slovence in teh narodne pravice in tirjatve ter se ob enem cedijo brezverskega, časih prav abotno

liberalnega sovraštva do našega verskega prepričanja in naše zvečinom vrlo narodne duhovščine. Nemškutarski duhovniki so uže bele vrane pri nas. Zato pa je tudi vsak pri nas uže obsojen, bodi svetnega, bodi duhovenskega stanu, ako se splazi v nemške časopise narisane baže, in od ondot na Slovence okoli sebe brska in kokodajcka, kakor kaka stara srborita kvoklja, ki mirno sedeti neče. Take baže človek je uže obsojen kot naroden odpadnik, renegat in izdajica, grdoba značajnim narodnjakom. Taka je tudi zastran tistega pisarja, ki je svoje mazarije natisnoti dal v graškej „Pädagogische-Zeitschrift“ ter v njej udriha po dopisniku v „Slov. Gospod.“ šte. 38., kder je učitelj K. zavolj njegove nemčurije pri učiteljskej konferenci št. Jurijskej ob južnej železnici dobil, kar si je zaslužil. Pisar čodrka in smeži „Slov. Gospodarja“ kot „listič“ pa se kmalu jezi, zakaj je med kmetskimi ljudstvom močno razširjen in tudi uplivljiv, ker se njegovi bralci baje rogajo učiteljem tako, da uže duhovnikom samega usmiljenja do učiteljev to preseda? No, kakšnim učiteljem se rogajo? Gotovo ne narodnim. Te spoštujejo. Roganje utegne tedaj veljati nemčurskim šlevam in liberalnim plevam! Nemškutariji prijaznih duhovnikov bo nam dopisnik težko vedel po imenu navesti. Vredno pisarjeve bedastoče pa je hujskante učiteljev z nasvetom, naj bi narodnim sobratom ob priliki druge konference izrekli zaničevalno-nemčurski: pfui. No, prevereni smo, da se to ne bo zgodilo, marveč pošteno povedalo narodnim izdajicam, kar jim gre, zlasti naj se poberó iz slovenskih tal v kraje, kder bo njihovo nemškutarsko srce več priznave in pokoja našlo! — Zadnji čas besni „Cillier-Zeitung“ prav po freimav-rerski zoper katoliško duhovenstvo ter krmi svoje obžalovanja vredne bralce z najlagodnejšimi bedarijami in očivestno z neverjetnim grdunstvom blato brska na čestiti stran! Njeni urednik, baje zadušen dijak, bržčas pri tem blatnem delu misli Bog vedi kako izvrstno širi „nemško kulturo“. Take „kulture“ mu gotovo nihče ne zavida!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Državni zbor je sprejel postavo, vsled katere stopi Bosna in Hercegovina z avstrijsko-ogerskimi deželami v eno colninsko zavezo; od colnine se bo omenjenima deželama za domače potrebe odmerilo 600.000 fl. na leto. To bo jima na veliko pomoč. Za stavljenje državnozborske hiše na Dunaji dovolili so poslanci 800.000 fl. Dalmatinski poslanci prosijo za železnico v Knin, tirolski za Arliško, kranjski bi radi dobili za Dolenjske kraje eno, drugo pa od Kranja nad Črno v Doberloves in Velikovec na Koroškem, Celje želi železnico nad Velenje, Slov. Gradec v Spodnji Drauberg. Vsem se ne bo moglo sedaj ustreči. Kaj imajo Čehi od ministra Stremajerja, kaže razprava o prošnji mesta Kolinskega,